

РЕШЕНИЕ

№ 6354

гр. София, 04.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в публично заседание на 05.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **12590** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 226 Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 29, ал. 6 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА).

Образувано е по повод на решение № 14754 от 01.11.2019 г., постановено по адм. Дело № 3422 по описа за 2018 г. на Върховния административен съд (ВАС), Трето отделение, с което е отменено Решение № 565 от 31.01.2018 г., постановено по адм. дело № 219 по описа за 2017 г. на Административен съд – София град и е върнато делото на друг състав за ново разглеждане и произнасяне по жалбата на Р. П. Б., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес] съобразно дадените указания.

В жалбата се излагат съображение за незаконосъобразност на обжалваното решение на Комисията. В нея се сочи, че обжалваното решение е постановено без наличие на убедителни доказателства, удостоверяващи принадлежността на жалбоподателя към органите на Държавна сигурност. Инвокират се съображение, че оспорващият не познава служителите ОР Д. Хр. К. и ОР Р., които според Комисията са го вербували. Посочва се, че обжалвания акт противоречи на писмо с изх. № КИ – Ч – 12 – 13363 от 08.08.2012 г., подписано от председателя на Комисията, в което е записано, че от «извършената допълнителна проверка за наличие на справки от оперативно проучване за Вас (Р. Б.) не бяха открити такива». В хода на съдебното производство

жалбоподателят, редовно призван, се явява лично и с адв. В., които поддържат жалбата и предлагат да се уважи.

Ответникът – КРДОПБГДСРСБНА, редовно призван се представлява от юрк. Т., която оспорва жалбата, предлага същата да бъде отхвърлена като неоснователна, а решението на Комисията да се потвърди. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Между страните не се спори, че със заявление вх. № КВ – 11 – 768 от 17.01.2011 г. жалбоподателят е поискал на основание чл. 31, ал.1, т.1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА справка за принадлежност към ДС и Р.. С писмо изх. № КИ – Ч - 12 0 13363 от 08.08.2012 г. Комисията е заявила, че е извършена проверка за наличие на справки от проучване, но не са открити такива.

Със Заявление с вх. № 5799 от 01.12.2016 г., отправено до Комисията, жалбоподателят Р. Б. е заявил на основание чл. 31, ал.1, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, да му бъде извършена проверка за установяване на принадлежност към органите по чл. 1.

По така направеното искане, Комисията е разгледала найчистите документи и в протокол № 50 от 12.12.2016 г. е отразено заседанието ѝ, в рамките на което е обсъден проект на решение за обявяване принадлежността към Държавна сигурност въз основа на полученото заявление от Б., както и Присъствена книга от заседанието на Комисията, състояло се на 13 декември 2016. С Решение № 2 – 800 от 13.12.2016 г. на Комисията е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на жалбоподателя. С Уведомително писмо № КИ – К – 16 - 15724 от 14.12.2016 г. на председателя на Комисията е изпратено Решение № 2 – 800 от 13.12.2016 г. до Р. Б..

В обжалвания административния акт е посочено, че лицето оспорващият е е вербуван от о.р. Д. Хр. К. на 06.11.1980 г., регистриран на 26.11.1980 г. Осъществяваното сътрудничество е към С. на МВР – I – V по линия В., в качеството на агент с псевдоним «И.».

Документите, въз основа на които е установена принадлежността по чл. 1 от Закона, са: писмо вх. № 2751 от 03.07.1990 г. с искане «по оперативни съображения да бъдат унищожени регистрационните картони на «аг. И.», регистрационен дневник и картон обр. б.

В приетия по делото картони обр. б вербованото лице е записано с името Р. П. Б., [дата на раждане], с висше образование, занятие — организация на туризма, политическа принадлежност - безпартиен, месторабота – ТК «Б.», онществена група – служащ и владени езици - немски.

В хода на първоначалното разглеждане на спора пред административния съд са събрани гласни доказателства, обективирани приета Съдебно – почеркова експертиза и разпит на свидетеля Д. Х. К., както и писмени такива, съдържащи се в представената от ответника преписка и допълнително ангажираните от страните.

Предходният съдебен състав на АССГ се е произнесъл с решение № 565 от 31.01.2018 г., постановено по адм. Дело № 219 по описа за 2017 г. на АССГ, с което отхвърлил жалбата на Р. П. Б. срещу Решение № 2 – 800 от 13.12.2016 г. на Комисията. Този съдебен акт е бил предмет на касационната проверка от ВАС, чийто съдебен състав по адм. Дело № 3422 по описа за 2018 г. е постановил Решение № 14754 от 01.11.2019 г., с което е отменил първоинстанционното решение и е върнал спора за ново

разглеждане на друг състав на АССГ със задължителни указания за установяване и разпит на лицето Р..

При новото разглеждане на спора съдът предприе всички допустими действия по изпълнение на указания на ВАС за установяване на лицето Р.. На базата на получената информация от МВР се констатира, че това е Г. А. Р., който е в напреднала възраст и в изключително влошено здравословно състояние, видно от приетата медицинска документация, поради което съдът прецени, че не е неговият разпит не би помогнал за разкриване на обективната истина по спора.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в преклуживния срок по чл. 149, ал.1 от АПК срещу подлежащ на ожалване индивидуален административен акт, от надлежна страна по чл. 147, ал.1 АПК, за която е налице и интерес от обжалването, поради което сезирането е допустимо.

Съгласно разпоредбата на чл.1, ал.2 от Закона за обявяването на принадлежност на български граждани, заемащи публични длъжности или извършващи публични дейности, към органите по ал. 1 се извършва при условията и по реда предвидени в него. Административното производство по установяване и обявяване на определена категория лица за принадлежали към органите по чл.1 от Закона и решението на Комисията, с което завършва това производство имат регистрационен характер. Те не създават нито права, нито задължения за лицата, за които има данни, че са сътрудничели на посочените органи. Комисията осъществява своите правомощия, чрез издаване на решения, в които се обявяват имената на определени лица, като целта на закона е да се сведе до знанието на членовете на съвременното гражданско общество на факти, които биха могли да имат нееднозначна морална и обществена оценка. Тези административни актове, установяват и удостоверяват наличието на конкретно обстоятелство - принадлежало ли е лицето, заемащо публична длъжност и лицето, което се е възползвало от правата си по чл. 31 от закона към съответните държавни служби.

Съгласно чл. 25 от Закона принадлежност към органите по чл. 1 от същия закон се установява при наличие на дейност като щатен или нещатен служител, или секретен сътрудник на горепосочените органи. Дейността като агент, за какъвто е обявен оспорвания, е форма на дейност като секретен сътрудник по смисъла на легалната дефиниция на § 1, т.4 от ДР на закона и попада в кръга на дейностите, извършвани от лицата, оказвали негласна помощ на посочените в чл. 1 от Закона органи. Това обстоятелство се установява въз основа на изрично и изчерпателно изброените в нормата на чл. 25, ал.1 от Закона документи, като са разграничени различни хипотези според вида дейност. Според приложимата за конкретния случай разпоредба на чл. 25, ал.1, т.3 от закона, установяването на дейност като агент се извършва на базата на следните документи, съдържащи се в информационните фондове: собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител; наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Граматическото тълкуване на цитираната разпоредба налага извода, че изброяването

на тези документи е алтернативно, а не кумулативно. Наличието на който и да е тях, в случая - регистрационен дневник или картон обр.б, е достатъчно основание за обявяване на принадлежност по смисъла на закона.

От приетата по делото СПЕ безспорно се установява, че по представения за изследване обект – картон обр. б са нанасяни корекции и вписвания от две различни лица. От разпита на свидетеля К. се установява, че подписът, положен на картоната е негов. Тук следва да се посочи, че настоящият съд не е изпълнил дадените указания от касационната инстанция за разпит на лицето Р., независимо, че го установи, тъй като същият е в изключително напреднала възраст и с влошено здравословно състояние и не би могъл да спомогне за установяване спорните обстоятелства, за чието изясняване са достатъчни и показанията на свидетеля К.. Той е разпитан в хода на първото съдебното производство пред АССГ и категорично заявява, че не познава Б., както и че предполага, че Р., който му бил колега, го помолил да „пусне“ картоната. Казаното от свидетеля установява, че практически вербовка на Б. от К. на 06.11.1980 г. не е извършена, тоест вписванията в картоната в тази част се явяват опровергани, като за доказана следва да се приеме неистинността на неговото съдържание, тоест неверността му в тази част.

Горното води на извод, че останалите два документа, на основание които е установена принадлежността на Б. към органите по чл. 1 от Закона (рег. дневник и писмо вх. № 2751/03.07.1990 г. с искане „по оперативни съображения да бъдат унищожени регистрационните картони на изброените там агенти, между които аг. „И.“) са изготвени на база неверен документ (картон образец б), поради което те се явяват носители на неистинска информация. Нито неистинският (неверен) документ – картон образец б, който като оспорен не се ползва с материална доказателствена сила, нито останалите два, производни, които са носители на неистинска изходна информация, посочени в решението на Комисията, могат да мотивират и да дадат основание да бъде установена принадлежността на Б. към органите по чл. 1 от Закона.

В допълнение и независимо от горното, съгласно разпоредба на чл. 178, ал. 2, изр. първо ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, доказателствената сила на документа, в който има зачерквания, изтривания, добавки между редовете и други външни недостатъци (в случая – зачеркване на името на Д. К. и ръкописна добавка на името "Р.", без съответна заверка за това в картон образец б), се преценява с оглед на всички обстоятелства по делото. В подкрепа на тезата, че Б. е бил вербуван от К. или от Р. на посочената в картоната дата не са представени никакви други доказателства, извън оспорения картон образец б и производните от него два документа. В тази насока не следва да бъдат съобразени разпоредбите на чл. 50, ал. 2, т. 3 от Инструкция за оперативния отчет на Държавна сигурност и на чл. 63, ал. 3 от нея, на който се позовава в писмото по първоначалното дело от 08.06.2017 г. Първата разпоредба регламентира статистическа картотека № б, а втората - попълването на нов картон образец б в два екземпляра, за което по делото няма данни.

Във връзка с всичко изложено по – горе следва да се съобрази, че разпоредбата на пар. 1, т. 1 от ДР на ЗДРДОПБГДСРСБНА има предвид всяка записана, но истинска информация, независимо от материалния ѝ носител. В случая, както вече се посочи по делото е опроверган фактът на вербовка от К., която според представения картон образец б би следвало да е осъществена на 06.11.1980 г., предвид което информацията в представените по делото носители е неистинска и не може да се квалифицира като „документ“ по смисъла на посочената легална дефиниция, дадена в

ЗДРДОПБГДСРСБНА.

Отрицателният отговор на основния, свързан с предмета на делото спорен въпрос, а именно: установена ли е принадлежността на Б. към органите по чл. 1 от Закона въз основа на намерените архивни документи, обосновава извод за незаконосъобразност на оспореното решение, респективно на такъв за неговата отмяна.

По изложените съображения жалбата на Р. Б. се явява основателна, поради което обжалваното Решение № 2 – 800 от 13.12.2016 г. на Комисията следва да се отмени.

Воден от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 2 – 800 от 13.12.2016 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията), с което е установена и обявена принадлежността на Р. П. Б. към органите по чл. 1 от Закона лица, а именно, че е бил «агент» с псевдоним «И.».

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: